

Scheidingen in Amersfoort

Marc van Acht & Dorien de Bruijn, november 2018

Scheiden is een thema dat in de aandacht staat, met name (v)echtscheidingen waarbij kinderen betrokken zijn. De omvang van scheidingen in Amersfoort is stabiel. In de periode 2015-2017 gingen ongeveer evenveel mensen met een huwelijk of geregistreerd partnerschap uit elkaar als in de periode 2012-2014. Wel zien we kleine verschillen tussen wijken. In Vathorst ligt het percentage scheidingen het hoogst.

Bij hoeveel van de scheidingen in Amersfoort zijn kinderen betrokken? Bij circa zes op de tien scheidingen in Amersfoort woont er minimaal één kind thuis. Bij de overige scheidingen woont geen kind thuis of is onbekend of een kind thuiswoont.

Het aantal scheidingen met thuiswonende kinderen is in heel Amersfoort in de periode 2015-2017 licht toegenomen ten opzichte van de periode 2012-2014. Dit is deels verklaarbaar doordat ook het aantal huishoudens met thuiswonende kinderen in die periode toenam. We zien wederom verschillen tussen wijken. De wijken met het hoogste percentage scheidingen met thuiswonende kinderen zijn de wijken waar relatief veel huishoudens met kinderen wonen.

Aanleiding en opzet

Aanleiding

Onderzoek & Statistiek (O&S) heeft in 2016 een notitie uitgebracht met cijfers over scheidingen in Amersfoort en de verschillende wijkbeheergebieden. Dit omdat O&S destijds verscheidene keren vragen kreeg over scheidingen in Amersfoort en met name in Vathorst.

Nu, twee jaar later, vormt scheiden nog steeds een thema dat in de aandacht staat, onder meer (v)echtscheidingen waarbij kinderen betrokken zijn. Zo wordt landelijk aandacht gevraagd om schade bij kinderen als gevolg van scheidingen te voorkomen.¹

De afdeling Samen Leven wil opnieuw weten wat de omvang is van scheidingen in Amersfoort en de verschillende wijkbeheergebieden. Daarom actualiseren we in dit rapport de cijfers uit de notitie van 2016. Aanvullend maken we onderscheid tussen scheidingen met en zonder thuiswonende kinderen, omdat de afdeling graag wil weten in hoeverre kinderen betrokken zijn bij scheidingen. Tot slot bekijken we de ontwikkeling van de omvang van scheidingen tussen de perioden 2012-2014 en 2015-2017.

¹ Platform 'Scheiden zonder schade', opgericht in opdracht van ministeries van JenV en VWS.

Onderzoek en Statistiek (O&S) is gevraagd om deze analyse uit te voeren.

Begripsverheldering

Onder scheidingen worden in dit rapport mensen verstaan waarvan het huwelijk is ontbonden of het geregistreerd partnerschap beëindigd. De cijfers omvatten dus geen informatie over samenwonende mensen, zonder huwelijk of geregistreerd partnerschap, die uit elkaar gaan.

In deze notitie kijken we naar scheidingen in periodes van drie jaar. De cijfers over scheidingen in de periode 2015-2017 gaan dus over de huwelijken die zijn ontbonden en geregistreerde partnerschappen die zijn beëindigd in 2015, 2016 en 2017.

In de tabel staan cijfers per wijkbeheergebied. De mensen woonden op het moment van scheiding in dat betreffende gebied. Het kan zijn dat één of beide partners sindsdien in een ander wijk is gaan wonen, of uit Amersfoort is vertrokken. Deze scheidingen tellen wel mee.

De cijfers in dit rapport gaan niet over ‘gescheiden personen’. In dat geval worden ook mensen meegeteld die in een andere gemeente zijn gescheiden en vervolgens in Amersfoort zijn gaan wonen. Of mensen die bijvoorbeeld eerst in Nieuwland woonden en waarvan na scheiding één van beide partners in Vathorst is komen wonen.

Overigens kan het ook zo zijn dat mensen die zijn gescheiden, onderhand alweer samenwonen.

Vergelijking met Nederland

De gegevens over scheidingen heeft O&S met eigen bewerkingen uit de Basisregistratie Personen (BRP) gehaald. Deze analyses zijn niet landelijk beschikbaar. Wel publiceert het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) het percentage gescheiden personen (dit is iets anders dan aantallen scheidingen). Het betreft hier echter cijfers over mensen die ooit gescheiden zijn en niet meer hertrouwd. Dit kan bij wijze van spreke 20 jaar geleden zijn gebeurd, en bovendien elders in Nederland hebben plaatsgevonden. Ook publiceert CBS cijfers over van echt scheidende personen². Dit betreft alleen cijfers over scheidingen van huwelijk en niet van partnerschapsregistraties. Bovendien gaan de meest recente cijfers op gemeenteniveau over 2015. Omdat beide cijfers weinig zeggen over de huidige situatie in Amersfoort heeft O&S eigen analyses uitgevoerd.

Cijfers

Omvang scheidingen stabiel

De omvang van scheidingen in Amersfoort is stabiel. In de periode 2015-2017 gingen ongeveer evenveel mensen met een huwelijk of geregistreerd partnerschap uit elkaar als in de periode 2012-2014 (zie tabel 1). Wel zien we verschillen tussen wijken. Het percentage scheidingen is in Vathorst het hoogst en licht gestegen. Omdat Vathorst veel huishoudens

---

² Van echt scheidende personen zijn personen van wie het huwelijk is ontbonden door echtscheiding. Dit gaat dus niet om ontbindingen van partnerschapsregistraties.

omvat, gaat het ook in absolute aantallen om een aanzienlijk aantal. In de afgelopen drie jaar om 209 scheidingen.

Tabel 1 Percentage en aantal scheidingen¹ per wijkbeheergebied² en Amersfoort totaal

	% scheidingen ³		totaal aantal scheidingen ⁴		totaal aantal huishoudens ⁵	
	2012-2014	2015-2017	2012-2014	2015-2017	2012-2014	2015-2017
Vathorst ²	2,8%	3,0%	171	209	6.164	7.025
Nieuwland	2,6%	2,4%	146	138	5.625	5.664
Hooglanderveen ²	2,1%	2,3%	34	40	1.581	1.689
Kattenbroek	2,6%	2,1%	120	95	4.603	4.634
Binnenstad	1,9%	2,0%	77	84	4.055	4.168
Liendert-Rustenburg	1,8%	2,0%	86	97	4.733	4.761
Zielhorst	2,1%	1,7%	71	56	3.372	3.381
Soesterkwartier-Isselt	2,0%	1,7%	117	103	5.751	5.999
Koppel-Kruiskamp	2,0%	1,6%	82	70	4.100	4.279
Randenbroek-Schuilenburg	1,8%	1,6%	96	86	5.400	5.475
Hoogland-Hoogland West	1,6%	1,6%	71	69	4.319	4.367
Schothorst	1,4%	1,6%	76	87	5.594	5.586
Vermeer- en Leusderkwartier	1,5%	1,5%	81	84	5.381	5.398
Bergkwartier-Bosgebied	1,4%	1,3%	64	60	4.483	4.549
Overig ⁶	*	*	3	2	152	170
Amersfoort	2,0%	1,9%	1.290	1.277	65.310	67.143

Toelichting:

¹ Dit betreft scheidingen van huwelijk en geregistreerd partnerschap.

² Vathorst-Hooglanderveen vormt één wijkbeheergebied. In de tabel worden cijfers voor Vathorst en Hooglanderveen apart gepresenteerd, vanwege de specifieke aandacht die er in 2016 was voor scheidingen in Vathorst.

³ Het aantal scheidingen gerelateerd aan het gemiddeld aantal huishoudens. De wijken zijn gesorteerd op percentage scheidingen 2015-2017.

⁴ Het totaal aantal scheidingen in een wijkbeheergebied en Amersfoort totaal over een periode van drie jaar. Bijvoorbeeld aantal scheidingen in Zielhorst in 2015 + 2016 + 2017.

⁵ Het aantal huishoudens in de genoemde periode betreft het gemiddeld aantal huishoudens. Bijvoorbeeld van 2015-2017 is het gemiddeld aantal huishoudens: (aantal huishoudens per 1-1-2015 + aantal huishoudens per 31-12-2017)/2.

⁶ In deze restcategorie vallen gebieden die niet bij een wijkbeheergebied horen, zoals Stoutenburg en Calveen.

* De aantallen zijn te klein om betekenisvolle uitspraken over te doen.

Bron: Basisregistratie Personen (BRP), bewerking O&S

Scheidingen in Vathorst deels verklaarbaar

Het relatief hoge aandeel scheidingen in Vathorst is deels verklaarbaar. Ten eerste omdat Vathorst, samen met Hooglanderveen, de wijk met het hoogste aandeel (echt)paren is. Er zijn dus relatief veel mensen die kunnen scheiden (vergeleken met wijken waar bijvoorbeeld relatief veel alleenstaanden wonen). Ten tweede is het deels verklaarbaar omdat in Vathorst relatief veel veertig- tot vijftigjarigen wonen. Volgens het CBS scheiden

mensen gemiddeld na 15 jaar huwelijk³. Ofwel gemiddeld een leeftijd van 44 jaar bij vrouwen, 47 jaar bij mannen. In gezinswijken waar veel personen in de leeftijd van veertig tot vijftig jaar wonen, zoals bijvoorbeeld Vathorst maar ook Nieuwland, zijn dus relatief meer scheidingen te verwachten. Dit zien we terug in tabel 1.

Overigens valt het relatief hoge aandeel scheidingen in Vathorst niet helemaal te verklaren. Zo stelt het CBS dat gezinnen met kinderen, mensen met een hoog inkomen en mensen met een koopwoning minder vaak uit elkaar gaan.⁴ Vathorst kent relatief veel huishoudens met die kenmerken, dus dat biedt juist geen verklaring voor het hoge aandeel scheidingen.

Bij meerderheid scheidingen thuiswonend kind betrokken

We keken hiervoor naar alle scheidingen van huwelijk of geregistreerd partnerschap, maar vaak maakt men zich specifiek zorgen over de gevolgen van een scheiding voor kinderen. Bij hoeveel van de scheidingen in Amersfoort zijn thuiswonende kinderen betrokken? Bij circa zes op de tien scheidingen in Amersfoort woont minimaal één kind thuis. En bij circa twee op de tien scheidingen is geen thuiswonend kind betrokken. Bij de overige circa twee op de tien scheidingen is het onbekend⁵ of een kind thuiswoont.

Lichte toename omvang scheidingen met thuiswonende kinderen

In periode 2015-2017 waren bij 794 scheidingen één of meer thuiswonende kinderen betrokken (zie tabel 2). Het totale aantal scheidingen met kinderen ligt vermoedelijk hoger, omdat bij een deel van de scheidingen onbekend is of thuiswonende kinderen aanwezig zijn (zie hierboven en voetnoot 4 voor extra uitleg).

Het aantal scheidingen met thuiswonende kinderen is in heel Amersfoort in de periode 2015-2017 licht toegenomen ten opzichte van de periode 2012-2014. Dit is deels verklaarbaar doordat ook het aantal huishoudens met thuiswonende kinderen in die periode toenam.

Verschillen tussen wijken

We zien wederom verschillen tussen wijken (zie tabel 2). Maar deze verschillen zijn logisch. De wijken met het hoogste percentage scheidingen met thuiswonende kinderen zijn de wijken waar relatief veel huishoudens met kinderen wonen. Omdat in Vathorst en Nieuwland veel huishoudens met thuiswonende kinderen wonen, is ook het absolute aantal scheidingen met kinderen aanmerkelijk hoger dan in de meeste andere wijken.

We hebben ook analyses gedaan waarin we rekening hielden met het aantal huishoudens met thuiswonende kinderen in een wijk. De resultaten van die analyse tonen vrijwel geen verschillen tussen wijken (niet weergegeven in tabel). Hieruit blijkt dus dat het percentage scheidingen met kinderen vooral bepaald wordt door het aantal huishoudens met kinderen in een wijk.

---

³ Cijfers 2016. Zie <http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=37425ned&D1=3-9&D2=55-66&STB=G1,T&VW=T>.

⁴ Bron: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2016/31/vinex-stellen-minder-vaak-uit-elkaar-dan-gemiddeld>

⁵ Om te bepalen of bij een scheiding thuiswonende kinderen betrokken zijn, kijken we naar de huishoudenssituatie aan het begin van het jaar. Bij ongeveer 20% van de scheidingen is die huishoudenssituatie niet te herleiden. Dit betekent dat bij 20% van de scheidingen onbekend is of kinderen thuiswonen. Waarschijnlijk zijn bij een deel hiervan wel thuiswonende kinderen betrokken, hoeveel weten we niet.

Tabel 2 Percentage en aantal scheidingen¹ met kinderen per wijkbeheergebied² en Amersfoort totaal

	% scheidingen met kinderen ³		aantal scheidingen met kinderen ⁴		totaal aantal huishoudens ⁵	
	2012-2014	2015-2017	2012-2014	2015-2017	2012-2014	2015-2017
Vathorst ²	1,9%	2,1%	116	149	6.164	7.025
Nieuwland	1,9%	1,8%	109	101	5.625	5.664
Hooglanderveen ²	1,6%	1,7%	26	29	1.581	1.689
Kattenbroek	1,7%	1,4%	80	66	4.603	4.634
Liendert-Rustenburg	1,0%	1,2%	46	56	4.733	4.761
Zielhorst	1,3%	1,1%	44	38	3.372	3.381
Hoogland-Hoogland West	1,1%	1,1%	49	49	4.319	4.367
Soesterkwartier-Isselt	0,9%	1,0%	53	61	5.751	5.999
Koppel-Kruiskamp	1,1%	0,9%	44	37	4.100	4.279
Schothorst	0,8%	0,9%	46	50	5.594	5.586
Vermeer- en Leusderkwartier	0,7%	0,9%	37	48	5.381	5.398
Randenbroek-Schuilenburg	0,9%	0,8%	47	42	5.400	5.475
Binnenstad	0,7%	0,8%	27	35	4.055	4.168
Bergkwartier-Bosgebied	0,7%	0,7%	30	34	4.483	4.549
Overig ⁶	*	*	1	2	152	170
Amersfoort	1,1%	1,2%	751	794	65.310	67.143

Toelichting:

¹ Dit betreft scheidingen van huwelijk en geregistreerd partnerschap waarbij er nog kinderen thuiswonen.

² Vathorst-Hooglanderveen vormt één wijkbeheergebied. In de tabel worden cijfers voor Vathorst en Hooglanderveen apart gepresenteerd, vanwege de specifieke aandacht die er in 2016 was voor scheidingen in Vathorst.

³ Het aantal scheidingen met kinderen gerelateerd aan het gemiddeld aantal huishoudens. De wijken zijn gesorteerd op percentage scheidingen met kinderen 2015-2017.

⁴ Het totaal aantal scheidingen in een wijkbeheergebied en Amersfoort totaal over een periode van drie jaar. Bijvoorbeeld aantal scheidingen in Zielhorst in 2015 + 2016 + 2017.

⁵ Het aantal huishoudens in de genoemde periode betreft het gemiddeld aantal huishoudens. Bijvoorbeeld van 2015-2017 is het gemiddeld aantal huishoudens: (aantal huishoudens per 1-1-2015 + aantal huishoudens per 31-12-2017)/2.

⁶ In deze restcategorie vallen gebieden die niet bij een wijkbeheergebied horen, zoals Stoutenburg en Calveen.

* De aantallen zijn te klein om betekenisvolle uitspraken over te doen.

Bron: Basisregistratie Personen (BRP), bewerking O&S

Huwelijk / geregistreerd partnerschap versus samenwonen

De cijfers in deze notitie betreffen uitsluitend scheidingen van mensen met een huwelijk of geregistreerd partnerschap, omdat de gemeentelijke Basisregistratie Personen (BRP) geen informatie bevat over samenwonende mensen, zonder huwelijk of geregistreerd partnerschap, die uit elkaar gaan. Wel weten we de totale omvang van beide groepen.

Ongeveer 73%⁶ van alle (echt)paren in Amersfoort is gehuwd of heeft een geregistreerd partnerschap.⁷ Als we specifiek kijken naar de (echt)paren met kinderen ligt dat percentage nog iets hoger, namelijk op 76% met een huwelijk of geregistreerd partnerschap.⁸ Van ongeveer een kwart van de paren (de samenwonenden zonder huwelijk of geregistreerd partnerschap) weten we dus niet of zij scheiden. Omdat deze groep helemaal niet is opgenomen in de cijfers, ligt het daadwerkelijk aantal scheidingen in Amersfoort dus hoger dan in tabel 1 en 2 staat.

Landelijk onderzoek: hogere scheidingskans onder samenwonenden

Hoewel het daadwerkelijk aantal scheidingen in Amersfoort hoger ligt dan in deze notitie staat, weten we niet hoeveel hoger. Wel blijkt uit landelijk onderzoek dat samenwoners een grotere kans hebben om uit elkaar te gaan dan gehuwden. Het CBS stelt dat kinderen van ongehuwde ouders een groter risico lopen dat hun ouders uit elkaar gaan dan kinderen van gehuwde ouders.⁹

---

⁶ Bron cijfers: gemeente Amersfoort, situatie op 1 januari 2018.

⁷ Cijfers over scheidingen in deze groep staan in tabel 1.

⁸ Cijfers over scheidingen in deze groep staan in tabel 2.

⁹ Bron: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2018/18/3-op-10-vijftienjarigen-wonen-niet-met-beide-ouders>